Tizenhatodik évfolyam. 38. szám. Kolozsvárt, péntek, február 15. 1895.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A vármegyék mozgalma.

II.

A vármegyei tisztviselők anyagi helyzetének megjavitására irányuló legujabb mozgalom megitélésénél egyik igen jellemző körülmény az, hogy a kezdeményezés a hazai szászság főfészkéből — Szebenvármegyéből indult ki.

A szászokról mindenki tudja, hogy egyike a legtakarékosabb és az igények tekintetében legmérsékeltebb népfajnak.

Ebből következtetve csakugyan komoly okoknak kell fennforogniok, ha éppen a legtakarékosabban élő nép elemhez tartozók emelik fel szavukat a köztisztviselők anyagi sorsa érdekében és épen ők — a kik kevésből is meg tudnak élni — jöttek arra a tapasztalatra, hogy a vármegyei tisztviselőknek mai javadalmazása arra sem elégséges, hogy bár a legszerényebben is, de abból megélni lehetne.

És el kell ismernünk, hogy főleg az erdélyrészi vármegyék tisztviselőinek javadalmazását illetőleg azoknak van igazuk, a kik azt állitják, hogy a jelenlegi fizetés a megélhetésre sem elégséges.

Ugyanis a legtöbb vármegyénél például az árvaszéki ülnökök, a kik a törvényszéki birókkal sorozhatók egy rangfokozatba, legmagasabb 1.200 frt. fizetést kapnak, mig a törvényszéki birók fizetése ujabban felemelkedett 2000 frtra is. A különbség tehát évi 7—800 frt között váltakozik.

Az árvaszéki elnökök fizetése átlag 1400 frt mig a velük hason rangfokozatba tehető törvényszéki elnökök, vagy kir. táblai birók fizetése a 3000 frtot is meghaladja. A külömbség tehát évi 1.400—1.600 frt. között váltakozik.

Az alispánok, tehát a vármegyék első tisztviselői, a kik egy ragfokozatba tehetők például a kir. táblai tanácselnökökkel, vagy kir főügyészekkel, a kik legkevesebb 3.500—4000 frt fizetést élveznek, — mig az alispánok fizetése 2.500 frton felül nem emelkedik. A különbség tehát a javadalmazásban évi 1.500—1.600 frt között váltakozik.

Ugyanilyen aránytalan a javadalmazása a főjegyzők, a szolgabirók, a jegyzők és más alkalmazottaknak.

Ha továbbá ugyancsak a vármegyei tisztviselők fizetéseit szembeállitjuk például a vasuti, pénzügyi. vagy erdőszeti hivatalnokokéval, szembetünő az az aránytalanság, mely fizetéseik mérve között tapasztalható.

De ettől eltekintve az előléptetés, tehát a rangban és javadalmazásban való emelkedés lehetősége szemben az állami hivatalnokokkal annyira szük keretek között mozog, hogy a legtöbben egy féleletet, sokan talán egy egész életet ugyanegy állásban és javadalmazás mellett kénytelenek leélni, mig az államhivatalnokok előléptetése gyorsabb tempóban és aránytalanul magasabb fokozatokig történik. E mellett az államhivatalnokoknál meg van a lehetősége annak is, hogy bizonyos rangfokozatban levő államhivatalnokok bizonyos időközökben magasabb fizetési osztályzatokba jutnak — minden különösebb szolgálati érdemesültség nélkül is — mig ez a vármegyei tisztviselőknél egyáltalán elő nem fordul.

Az itt csak nagyjában felhozottak is meggyőzhetnek mindenkit, hogy a vármegyei tisztviselők sorsa, ugy a rangbeli előlépés, valamint a javadalmazás kérdésében is — szemben az állam alkalmazottjaival — a lehető legkedvezőtlenebb.

Most, midőn a vármegyei tisztviselők is az államjövedelmekből nyerik javadalmaikat. s midőn az állam minden szolgálati ágazatban igyekszik a változott életviszonyok szükségleteinek megfelelő javadalmat nyájtani az alkalmazottaknak — csakugyan lehetetlennek tartjuk a kérdésnek akár elodázását, akár a kérdés rendezése elöl — főkép a financziális helyzetre történő hivatkozással — való kitérést.

Ha azt akarjuk, hogy a vármegyék közigazgatási szervezeteiben müködő köztisztviselők nemcsak a megélhetés feltételeivel láttassanak el, hanem hanem kellő ügyszeretettel és ambicióval teljesitsék kétségkivül nehéz és fontos hivatásukat, s ha azt akarjuk, hogy a vármegyei közszolgálat részére tehetséges és becsvágyó férfiakat nyerjünk meg, akkor első sorban legalább arról kell gondoskodni, hogy szolgálataik révén legalább a megélhetés feltételeit megszerezhessék.

Gondoskodni kell továbbá arról, hogy — mert az előlépésre amugy is kevés alkalom nyujtatik — legalább a szolgálati idő mérvéhez képest fokozatosan emelkedő javadalmazásban részesüljenek.

Szebenmegyének erre irányuló kisérlete kétségkivül az összes társvármegyék pártolásával fog az országgyülés elé kerülni, s elsősorban az erdélyrészi képviselőkre vár az a felirat hogy a parlamentben lelkes támogatói legyenek a vármegyei tisztviselők igazságos ügyének.

Politikai hir.

Az egyházpolitikai helyzet. A főrediház szerdai ülése — irja a „M—g“ jelentékeny mozzanat az egyházpolitikai helyzetben. Gr. Zichy Nándor és gróf Esterházy Miklós Móricz felszólalásának ugyanis értesülésünk szerint érdekes háttere van. Pár nappal ezelőtt meg voltak győződve a főrendiház köreiben, hogy egyszerü s formális kérdésnek vétetvén az indemnitás, a javaslat feletti vita sem fejlődik ki, annál kevésbbé történnek egyházpolitikai nyilathozatok. De a főrendiházi ellenzék arról értesült, hogy a Bánffy-kormány minden képzelhete módot felhasznál a javaslatok keresztülhajtására, s a kormánynak, valamint a hozzá közel álló bizalmasoknak sikerül az egyházpolitikai ellenzék némely tagjára befolyást gyakorolni abban az irányban, hogy a kormány kijelentett konczesszióit komolyan vegyék. Ezért tartották szükségesnek az egyházpolitikai ellenzék vezérei a határozott nyilatkozatot, a mi különben nem is annyira a kormányhoz, hanem az egyházpolitikai ellenzékhez volt csak intézve figyelmeztetésül.

A t. Ház.

Budapest, febr. 14.

A mai ülésen a pénzügyi budget vitát folytatták.

Első szónok Vörös Sándor volt, a ki az egész baloldal tetszése mellett, ujra szóba hozta a tőzsde adót és a börzén előforduló visszaéléseket, melyekről Farbaky Istvánnak igen is egyoldalu beszéde után Visontai Soma szólt hosszasabban, általános figyelem közepette, melyve szakszerü és alapos ismeretet eláruló beszédével valóban rá is szolgált.

Visontai mindenek előtt a tőzsde-adó behozatalának szükségességét hangoztatta, kimutatva ezen intézkedésnek pénzügyi, jogi és társadalmi előnyeit, majd áttért az értékpapirok kottirozássának kérdésére, feltüntette a divó visszaéléseket és rámutatott arra a merev és indokolatlan álláspontra, a melyre a tőzsde-tanács a volt kormány javitást czélzó leiratcaival szemben helyezkedett és igy törvényhozási uton sürgette a bajok orvoslását.

A zajos tetszéssel fogadott szavak után Visontai Soma társadalmunk egyik legveszedelmesebb kinövésével a börze-spekulácziókra való felbujtással foglalkozott, a mit lelketlen üzérkedők rendszeres keresteforrásnak tekintenek. A külföld példájára és a mi uzsora-törvényünk mintájára kiméletlen és szigoru törvényes intézkedéseket sürget e téren, egyszersmind beható indokolás után, a tőzsdebiróság reorganizáczióját követeli. Az egész baloldal éljenzése kisérte Visontai szavait, mikor határozati javaslatát benyujtotta, melyért az összes ellenzéki pártok részéről számosan üdvözölték.

Sima Ferencz volt a következő szónok a ki gyakorlati példák alapján a közszükségletnek megfelelően az iránt nyujtott be határozati javaslatot, hogy az adó- és illetékhátralékok kamatai 4%-ra szállittassanak alá. Mikor Sima beszédét befejezte, fél egy óra, volt — és igy öt percz szünet következett, mely után Makkfalvay Géza folytatta a vitát és épen az ötödik határozati javaslatot nyujtotta be a pénzügyi költségvetéshez. Makkfalvay a kataszteri eljárás szabályozását sürgette, a mire tagadhatlanul nagy szüksége van gazdaközönségünknek.

Herman Ottó az ő különleges felfogásának megfelelő indokolás után, az összes határozati javaslatokat elfogadta és ekkor az egész képviselőház érdeklődését lekötve, Hoitsy Pál szólalt fel, a ki adórendszerünk ellentmondó intézkedéseit és a nemzetgazdaságilag is helytelen adónemeket igyekezett feltüntetni és ezeknek megszüntetése mellett argumentált.

Kétségtelenül nagy igazságtalanságra mu[illegible] — [illegible] Hoitsy Pál, mikor kifogásolta, hogy a n[illegible]tetlen élelmi cikkeket épp ugy megadóz[illegible]n, mint az élvezetieket, és abban sem [illegible] mikor ennek az eljárásnak a következménye gyanánt a szoczializmus terjedését jelölte meg.

A tetszéssel fogadott beszéd után, miután még szólásra többen voltak feljegyezve, az ülés pontban két órakor véget ért.

Az elvek integritása.

A N. U. irja:

Báró Bánffy miniszterelnök sipládájában egy nóta van s ezt kell hallanunk minden alkalommal, akár a főrendi akár a képviselőházban védelmezni szerencsétlen egyházpolitikáját Ma is az elcsépelt nótával, az elvek integritásával kedveskedett a meglehetősen rosszkedvü főrendeknek s arra biztatta őket, hogy a még hátrálékos két egyházpolitikai törvényjavaslathoz csak terjesszék elő módositásaikat, mert a mennyiben az elvek integritását nem érintik, a kormány elfogadja azokat. Báró Bánffy azonban ezuttal sem jelezte, minő elvek integritásához fog ragaszkodni s minő módositásokat hajlandó elfogadni.

Sokfelől beszélik ugyan, hogy a módositások már a zsebében vannak s kész a kompromisszum a két hátralékos javaslat tárgyában. De nem kutatjuk, hogyan áll a dolog, hisz majd kiderül minden a főrendiház ide vónatkozó tárgyalásaiból, melyek két, legkésőbben három hét mulva várhatók. Ellenben szükségképpen fölmerül e kérdés, meg fog-e a sokat emlegetett elvek integritásának felelni, ha törvénytárunkban lesz oly törvény, melynek czime a vallás szabad gyakorlata, vagy a vallásszabadság, melyben azonban tényleg minden egyéb benn lesz, csak vallásszabadság nem.

És meg fog-e felelni az elvek integritásának, ha törvénykönyvünkbe kerül egy olyan törvény, melynek czime a zsidó vallás reczepicziója, mely azonban tényleg meghagyja a mostani állapotot s továbra is fentartja az eddigi jogi külömbséget a zsidó és a bevett felekezetek között? Mert kétségkivül, mint már ismételve jeleztük, ilyen irányuak azok a módositások, melyeket a Bánffy-kormány el akar fogadni, természetesen mindig az elvek integritásának hangsulyozásával.

A zsidó vallásra áttérni a reczepczió után is tiltva lesz s igy az elvek integritása alapján létesülő hires szabadelvü reformok alapján be fog állani azon sajátszerü állapot, hogy keresztény ember kiléphet ugyan egyházából s lehet felekezetnélküli, ellenben nem térhet át egy reczipiált pozitiv vallásra, a zsidóra. Ennek értelme egyszerüen az, hogy a hires szabadelvü reformok alapján álló állam még a felekeztnélküliséget is többre becsüli, elfogadhatóbbnak tartja, mint a zsidó vallást s azt fogja mondani, hogy inkább legyen valaki felekezetnélküli, mint zsidó, kinek pedig vallása nemcsak pozitiv, hanem reczipiált is lesz. Már pedig a Bánffy-kormány ily értelemben akarja és fogja is a két egyházpolitikai törvényjavaslatot módositani. Csak hogy neki az is az elvek integritása lesz, ha ugyanakkor, mikor a zsidókat reczipiálja, a zsidó vallást még a felekezetnélküliség alóli szinvonalra degradálja. A ki igy értelmezi az elvek integritását, az akár még a „lutherani comburantur“ elvét is bevehetné a vallásszabadság czimü törvénybe.

Az elvek integritása szégyellős leplezgetése tehát a kormány meghátrálásának, a mi magában véve éppen nem lenne baj, ha nyiltan és őszintén történnék. A Wekerle-Csáky-féle egyházpolitika eléggé lángba boritotta az országot s a helyzet sokkal komolyabb, semhogy még mindig szabad volna játszani a hangzatos, de tartalmatlanná lett jelszavakkal.

A függetlenségi és 48-as párt párt szervezkedése.

Budapest, február 14.

A legutóbb lefolyt választások a legnagyobb megdöbbenést keltették az országos függetlenségi és 48-as párt tagjaiban.

Mindegyik választásnál felekezeti jelszavak, vallási fanatizmus, felekezeti harcz és türelmetlenség vitettek bele a küzdelembe. Egy részről a néppárt fanatizálta a katholikus elemeket, más részről a kormánypárt iparkodott a liberális jelszó alatt összetoborzani a legkülönbözőbb pártállásu választókat. A választók sorai összekeveredtek, az ország nagy érdekei, a nemzeti élet nagy problemái mind letüntek napirendről, egyes-egyedül a felekezeti gyülölködés és fanatizmus volt az uralkodó.

Minden jóérzésü hazafi tudja, hogy milyen veszély rejlik ebben az országra nézve. Ha a megkezdett uton a baj tovább terjed, a legközelebbi választásoknál az egész ország felekezeti harczban áll, vallási gyülölködés és türelmetlenség fogja felzavarni az ország lakósainak békéjét. Olyan helyeken is, a hol eddig a legnagyobb egyetértés uralkodott a különböző vallásu polgárok között, czivódás, viszálykodás fog bekövetkezni.

Nem szabad, hogy a pártok tétlenül nézzék a veszedelemnek rohamos terjedését. Nem azért, mert az eddigi pártok létalapjai vannak meg van támadva, ha nem azért, mert minden felül álló érdek: az ország békés fejlődése van hosszu időre veszélyeztetve.

A függetlenségi és 48-as párt tett az országnak egy izben már nagy szolgálatot, mikor az antiszemitizmus rombolása ellen a legkiméletlenebb harczot folytatta. Akkor is az ország népének megtévesstéséről és az ország békéjének feldulásáról volt szó, A közjogi ellenzék felismerte a veszélyt és a legnagyobb erélylyel fogott hozzá a baj kiirtásához. A legkellemetlenebb személyes harczot kellett folytatnia, a pártnak voltak bizonyára veszteségei is, de elvégre teljes győzelemmel került ki a küzdelemből s a baj tovább terjedésének egyszersmindenkorra véget vetett.

Nem kisebb, de ellenkezőleg sokkal nagyobb a veszély ma, mikor az egész nemzet vallási harczba akar belesodortatni. Ez ellenében a küzdelmet ismét a legerélyesebben kell felvenni.

A veszprémi szózat a legalkalmasabb időben jött, hogy az országgyülési függetlenségi és 48-as párt tagjait kötelességeik teljesitésére figyelmeztesse. Lomhán és tétlenül nem nézheti tovább, hogy a választók hogy tévesztetnek meg és hogy sodortatnak bele a legádázabb küzdelembe.

Az egyházpolitikáról nincs többé szó. A törvények meg vannak szavazva, azokat tisztelni kell. De hogy az egyházpolitika égisze alatt, ugy a néppárt, mint a kormánypárt harczba vigye és harczba állitsa egymás ellen a külömböző vallásfelekezetü polgárokat, azt elérni nem szabad.

A függetlenségi és 48-as párt ma esti értekezlete bizonyára nagy jelentőségü mozgalomnak a kezdete. A párt kezébe veszi az ország népének felvilágositását. Szervezni fogja megyénkint és kerületenkint a közjogi ellenzék táborát. Felveszi a küzdelmet a néppárt demagók vezérei ellen, a kik a nép érdekeinek hangoztatása mellett, valójában reakczionárius irányt követnek és a népnek vallási fanatizmusát keltik fel.

De felveszi a harczot a kormánypárt lelkiismeretlen üzelmei ellen is. Bent a képviselőházban egyöntetü és erélyes akcziót indit. Meg fogja győzni az ország közönségét, hogy a kormány a függetlenségi és 48-as pártnak semmiféle elnézésére és támogatására nem számithat. Hogy a kiegyenlithetetlen ellentét a kormány és a közjogi ellenzék között fennáll ma is és fenn fog állani minden 67-es kormány ellenében.

A ma délutáni értekezleten Kapocsffy Jenő tette meg a szervezkedésre vonatkozó inditványt. Az inditványt sürgőssé tette az, hogy az appropriáczió tárgyalása a legközelebb bekövetkezik. Az uj kormánnyal szemben elfoglalandó álláspontnak itt kell markansul kifejeztetni.

Az inditvány czélja — ismételjük — az, hogy a parlamenti akczió erélyesen megkezdessék és a pártnak vidéki szervezési mielőbb megtörténjék. Justh Gyula, a ki ez időszerint vidéken tartózkodott, külön lett az értekezleten való megjelenésre felhiva.

A mai értekezleten a párt tagjai nagy számmal jelentek meg. Ott voltak: Justh Gyula, Kun Miklós, Ugron Gábor, Komjáthy Béla, Visontai Soma, Bartha Miklós, Szederkényi Nándor, br. Jeszenszky László, Vörös János, Kapotsffy Jenő, Hévizy János, Lits Gyula, Mérey Lajos, Babó Emil, Várady Károly, Holló Lajos, Okolicsányi László, Helfy Ignácz, Polónyi Géza, Pázmándy Dénes, Kovács József, Meszlényi Lajos, Chernel Gyula, Szluha István, Tóth János, Szacsvay Sándor, Lukáts Gyula, Boda Vilmos, Kállay Lipót Jeszenszky Ferencz, Sima Ferencz, Veres József, Olay Lajos, Szemere Huba, Szalay Károly, Mülek Lajos, Bornemisza István, Illyés Bálint, Simonffy János, Horváth Géza, Hoitsy Pál, Molnár József, Kolozsvári Kiss István, Beniczky Árpád, Nánási Ödön, Lakatos Miklós, Bartók Lajos, Gencsy Albert, Endrey Gyula, Vajay Issván.

A gyülés megnyitása után Kapotsfy Jenő hosszabb és mindvégig nagy figyelemmel hallgatott beszédben terjesztette elő a következő inditványt:

Az értekezlet határozza el, hogy azonnal intéző bizottságot választ tizenegy taggal 12 havi időtartamra; ezen intéző bizottságot megbizza, miszerint a pártot az egész hazában vármegyénkint és kerületenkint sürgősen szervezze, nyilvántartsa és kormányozza; és felhatalmazza, miszerint a pártnak országgyülési müködéséről tervet készitsen és annak keresztülvitelét intézze. Az intéző bizottság kebeléből választja elnökét és jegyzőjét, Nyilvántartó hivatalnokot pedig szerződtet.

Egyveleg.

Forradalom.

Mint Belgrádból távirják ott szerdán azon hir volt elterjedve, hogy Bulgáriában forradalom ütött ki és hogy a fejedelem Romániába menekült. Hivatalos távirat nem érkezett ugyan, de általánosan azt hiszik, hogy Bulgáriában nagy események készülnek.

Mozgósitás Szerbiában.

Megbizható értesülések szerint, Belgrádban szerdán minisztertanács volt, a mely öt ezred mozgósitását rendelte el a Zajcsár, Uzicza, Jagodina és Arangyelovácz kerületekben levő helyőrségek megerősitésére. Ezekben a kerületekben állitólag antidinasztikus mozgalomnak jöttek a nyomára. Mások azt hiszik, hogy a törökök csapatösszpontositása tette ez az elővigyázati rendszabályt szükségessé. A királyt a határozatról táviratilag értesitették.

A cár kegyelme.

Varsó, február 13. A czári manifesztum értelmében szabadlábra helyezett fegyenczeket ma bocsátották el a fogházból. Sok politikai vétség miatt elitéltet azonban fogva tartottak. Több fegyházban az őrség és a fegyenczek között, akik a szigoru tél miatt nem akarták a börtönt elhagyni, veszekedés támadt.

Eltörlik a diktaturát.

A német birodalomgyülés szerdai ülésén elfogadták azokat az inditványokat, amelyek az Elszász-Lotharingiárá nézve fennálló diktatura szakasz megszüntetését czélozták. A konzervativek, birodalmi pártiak és nemzeti szabadelvüek az inditványok ellen szavaztak.

Berde Mózes hagyatéka.

Milliomos végrendelet az elmekórházban.

Budapest, febr. 14.

Tegnapi távirati tudósitásunk kiegészitéseül fővárosi levelezőnk a következőket irja:

A budapesti törvényszéknél e hónap 25. kezdik meg a szenzácziósnak igérkező végtárgyalást Berde Mózes hagyatékának ügyében. A tárgyalás két különböző büncselekményt ölel fel és bár három napra van előirányozva, nem lehetetlen, hogy egy hetet is igénybe vesz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Fővádlottként báró Barkóczy Emil volt katonatiszt és dr. Török Árpád budapesti ügyvéd szerepelnek, a kik Roheim Náthán buzapesti vállalkozót, csalás utján 7000 forint erejéig megkárositották.

A másik bünczselekményben fővádlottakképpen ugyancsak báró Barkóczy Emil és dr. Török Árpád, másodsorban pedig Berde Béla s harmadsorban Rhein Béla és Toncza Sámuel kórházi ápolók, végül pedig Grill Lajos budapesti épitész állanak vád alatt.

A vádhatározat szsrint Barkóczy, Török, Thein és Toncza azt vallották, hogy a Schwartzer-féle intézetben elhelyezett Berde Mózes elmebeteg, a halálos ágyán józan észszel visszavonta az unitárius egyház javára tett irásbeli végrendeletét s szóbelileg Berde Bélának hagyta közel egy milliót tevő vagyonát. Berde Béla a pőrt meg is inditotta a polgári törvényszék előtt, de az unitárius egyház följelentésére folyamatba vett bünvádi eljárás során konkrét adatok merültek fel, hogy az örökhagyó szóbeli végrendeletet nem tett s báró Barkóczy és Török Árpád ügyvéd egyszerüen rábeszélték Rhein és Toncza kórházi ápolókat, hogy a végrendelkezés megtörténtét tanusitsák. Ezzel függ össze Grill Lajos szereplése is.

A végtárgyalásra vonatkozó végzés, melylyel az utóbbi ügyben Ferencz József unitárius püspököt is megidézte a biróság, egész terjedelmében igy szól:

„5415—btő. 1895.

Végzés.

Okirathamisitás illetve csalással vádolt Berde Béla és társai bünügyében a 11412—94. szám. II. birósági végzés a felekkel és a képviselőkkel közöltetik.

Egyszersmind a bünügy végtárgyalása elrendeltetik s arra a királyi törvényszék esküdtszéki termébe határnapokul 1895. évi február hó 25-ik s következő napja kitüzetnek és pedig akként, hogy:

február 25-én a báró Barkóczy Emi és Török Árpád ellenében a Roheim Náthán,

február 26-án pedig Berde Béla és társai ellen az unitárius vallás-közönség feljelentésére folyamatba tett bünügy fog tárgyaltatni.

Mihez képest február 25-ének délelőtt 9 órájára megidéztetnek:

Báró Barkóczy Emil és Török Árpád vádlottak elővezettetése;

Roheim Náthán panaszos, Jachs Gusztáv, Lachner Nándor, báró Tunkel Jenő, Kallner Elek, báró Diószeghy Dezső, Renkei Mór és Horváth János tanuk 20—20 frt pénzbirság terhe alatt.

Február 26-ának délelőtt 9 órájára pedig megidéztetnek:

Berde Béla, báró Barkóczy Emil, Török Árpád, Rhein Béla, Toncza Sámuel és Grill Lajos vádlottak elővezettetése;

Ferencz József püspök pedig — figyelemmel a vádbeli cselekménynek a budapesti királyi itélőtábla 7351—95. számu végzésében történt és a királyi kuria által nem érintett minősitésére — a királyi kuriának 52 számu döntvénye jogkövetkezményeinek terhe alatt azzal, hogy a mennyiben sem személyesen, sem meghatalmazott által a végtárgyalásra meg nem jelennék, a büntető törvénykönyv 379., 390. és 116. §§-ai értelmében a Berde Béla és társai ellenében megszüntetni fog.

Megidéztetnek továbbá február 26-ára délután 3 órára tanuként Petro János, dr. Molnár Károly, dr. Roth Zsigmond és Wirthschafter Gyula,

február 27-ének délelőtt 9 órájára pedig dr. Hauer Sándor, dr. Schwartzer Ottó, dr. Laufenauer Károly, dr. Niedermann Gyula, Győrffy Józssf és Szvoboda Lajos, mindannyian 20—20 forint pénzbirság terhe alatt

Miről a királyi ügyészség, dr. Visontai Soma, dr. Báttaszéki Lajos, dr. Ödönffy Miksa, dr. Sik Sándor, dr. Nagy Dezső, dr. Garai Benő, dr. Nagy Sándor ügyvédek értesittetnek.

Budapest, 1895. sat. A budapesti királyi törvényszék büntető osztálya."

A tanuk közt megidézett elme orvosok kihallgatása azért is érdekes, mert az állitólagos szóbeli végrendelkezés előtt a beteget megvizsgálták s végrendelkezésre képtelennek jelentették volt ki.

A tárgyaláson hét ügyvéd szerepel majd, a mi ugyancsak a ritkaságok közé tartozik.

A III. országos gazdakongresszus.

Budapest, febr. 14.

A III. országos gazdakongresszus rendező bizottsága az előkészitő munkálatokat a legszélesebb mederben kezdte meg. Hivatalos képviseltetésre felkérte a miniszteriumokat, a székesfővárost s az összes gazdasági és rokon szaktestületeket, hogy a kongresszus jelentősége az állami és társadalmi élet tényezőinek teljes részvétele által biztositva legyen. Vidékenként a közgazdasági előadókat s a gazdasági élet ismert előharczosait hivta fel, hogy a kongresszus iránti érdeklődést a gazdaközönség minden rétegébe átültessék. Mint értesülünk a febr. 25, 26, 27 és 28-án megtartandó gazdasági előadások programmját megváltoztatták, a mennyiben azok kezdete egy nappal előbbre helyeztetett ugy, hogy az előadások 24, 25, 26 és 27-én tartatnak meg.

De nem csak a határidőben történt változás, hanem az előadásokban is.

A gazdasági előadások változott programmját az alábbiakban adjuk: Febr. 24-én, azaz vasárnap d. e. 10—12-ig Engelbrecht Károly felolvasása: A szőlő-oltványok metszéséről, kapcsolatosan a Dezeimeris-féle metszési elmélettel. Délelőtt 12—1 óráig dr. Szilágyi Gyula felolvasása: A gazdasági szeszgyárak üzemének ellenőrzéséről; Délután a központi mintapincze megtekintése. Febr. 25-én azaz hétfőn délelőtt 10—1 óráig Cserháti Sándor felolvasása: A mütrágyázásról. Délután a fővárosi gabona-elevátor megtekintése. Febr. 26-án, azaz kedden d e. 10—12 óráig Imreh Lajos felolvasása: A komlótermelésről, 12—1 óráig Sierban János: A kendertermelés és áztatásról. Délután egy gazdasági gépgyár megtekintése. Febr. 27-én azaz szerdán délelőtt 10—11 óráig Kvassay Jenő: Az öntözésről. D. e. 11—1 óráig Luczenbacher Miklós: Lótenyésztésünk emeléséről.

A vasárnap délelőtti előadások a József müegyetem kémiai épületében tartatnak meg. Engelbrecht Károlynak előadása érdekesnek igérkezik, a mennyiben sötét kamrával fogja a különböző metszésj és óltási mólozatokat egy fehér falra vetiteni. A többi 3 nap előadásai a „Köztelek" nagy termében fognak megtartatni.

A japán-kinai háboru.

A „Köln. Ztg" japáni levelezője azt jelenti, hogy mivel Kina meghiusitotta a békekötést, most Japán addig nem akar békét kötni, mig Pekinget be nem veszi. De ekkor a békefeltételek nem is lesznek oly enyhék, mint most. Japán ma még határozottabban követeli a Korea feletti uralmat, a Liautung félszigetnek Port Arthurral egyetemben való elszakadását és 200 millió hadisarczot. A japáni kormánykörökben nem szivesen látják Angliának közeledését Oroszországhoz és attól tartanak, hogy ez a két európai hatolam együttesen fog felépni a békekötés alkalmával.

Neros japán tengerészkapitány e hó 12-én a következő hivatalos táviratot küldte a főhadiszállásra: Egy kinai űgyunaszád fehér lobogóval Ting tengernagy amaz üzenetét hozta, hogy megadja magát ama feltétel alatt, ha a kinai hajókou és az erdőköben lévő tisztek, katonák és külföldiek élete biztosittatik. A formalis átadás később lenne megállapitandó.

A második japán hadsereg parancsnokának hivatalos távirata szerint a japánok vesztesége jan. 29-étől febr. 1-ig 380 halott (köztük 5 tiszt) és 219 sebesült köztük Otera vezérőrnagy és 3 tiszt. A kinaiak vesztesege 700 halott.

Az utolsó jelentések szerint Wei-Hei-Wei előtt a helyzet jelenleg a következő: Az összes szárazföldi erődök a japánok elfoglalták és Zhis-szigeti erődöt elhallgattatták. A „Ting-Yuen" és „Lai-Yuen" kinai pánczélos hajókat és „Ching-Yuen" és „Wel-Yuen" kinai czirkáló hajókat elsülyesztették, 13 torpedó-hajót részint elpusztitottak, részint elfogtak.

Az „Itthon" bál-bizottságának vidéki tagjai.

Kolozsvár, febr. 15.

Az „Itthon" rendezősége a vidéki lapok szerkesztői köréből a következő urakat kérte fel a közremüködésre:

Vajda Emil dr. Székely-Udvarhely. Dobay János, a „Székelyföld" szerk. Kézdi-Vásárhely. Málik József a „Székely Nemzet" szerk. Sepsi-Szent-György. Dr. Vajna Gábor a „Brassói Lapok" szerk. Brassó. Kun Róbert a „Hunyad" szerk. Déva. Csiki Lajos, Csikszereda. Veress Dezső a „Szolnok-Doboka" szerk. Deés. „Kis-Küküllő" D.-Szt.-Márton. „Gyulafehérvári Hirlap." Kerekes Sámuel a „Marosvidék" szerk Marosvásárhely. Pálffy Ferencz a „Közérdek" szerk. Vásárhely. Török Bertalan a „Közérdek" szerk. N.-Enyed. „Szilágy Somlyó." Borbély György az „Aranyosvidék" szerk. Torda. Vajna Miklós a „Háromszékvármegyei Értesitő" szerk. Sepsi-Szent-György. Sándor Vidor a „Déva és Vidéke" szerk. Déva. Szongott Kristóf az „Armenia" szerk. Sz.-Ujvár. Petry Mór a „Szilágy" szerk. Zilah. Issekutz János a „Gyulafehérvári Hirlap" szerk. Gyulafehérvár. Gyöngyössy István a „Kis-Küküllő" szerk. Dicső-Szent-Márton. Doktor Csernátoni Gyula a „Petőfi Muzeum" szerk. Beszterczе. Bölöni Sándor a „Szilágy" szerk. Sz.-Somlyó. Zlamál Ágost a „Közművelődés" szerk. Gyulafehérvár. Dr. Bánffy Zsigmond és dr. Balogh Vendel a „Székely Hiradó" szerkesztői Kézdi-Vásárhely.

*

A kiküldött bizottság a következő sorokban kérte fel a fent elősorolt urakat a közremüködésre:

Tisztelt Kollega Ur!

Tisttelettel értesitjük, hogy a Kolozsvárt alakuló „Itthon" hirlapirói kör javára folyó év február hó 25-kén Kolozsvárt, a városi vigadó termeiben tartandó bál rendező bizottságába bizottsági tagnak megválasztatott.

Midőn a bizottság ezt a választást tette, ama meggyőződését kivánta kifejezésre juttatni, hogy a t. kollega ur bizottságunkban ismeretségi körével, összeköttetéseivel, befolyásával, nemes ügybuzgalmával, kitüzött czélunk minél teljesebb mértékben leendő elérését előmozditani szives lesz.

Kolozsvárt, 1895. febr. 7-én tartott gyülésünkböl.

Kollégiális tisztelettel

Magyary Mihály, az „Ellenzék" szerk. **Hindy Árpád,** a „Kolozsvár" szerk.

Korbuly József, az „Erd. Hiradó" szerk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 15.

„ITTHON"-BÁL.

Kolozsvárt, 1895. februárius-hó 25-én

A VÁROSI VIGADÓ TERMEIBEN.

Belépő-jegyek: Személyjegy három forint, családjegy öt forint, ablakjegy első sor három forint, második sor két forint. Jegyek e meghivó előmutatása mellett előre válthatók Palóczy Lajos és Széky Miklós gyógyszertáraiban.

A tiszta jövedelmet a létesitendő Itthon javára forditjuk. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk.

A bál kilencz órakor kezdődik.

A rendező-bizottság nevében:

HINDY ÁRPÁD,
a „Kolozsvár" szerkesztője.

KORBULY JÓZSEF, az „Erd. Hiradó" szerk. MAGYARY MIHÁLY, az „Ellenzék" szerk.

Tiszteletbeli elnök:

Brassai Sámuel dr.,
egy. ny. ny. r. tanár.

Védő-asszonyok:

Béldi Ákosné grófnő, Bölöny Józsefné, Gyarmathy Zsigáné, Hegedüs Sándorné, Óváry Kelemenné.

Védők:

Barcsay Domokos, orsz. képviselő. **Ferencz József,** unit. püspök.
Bethlen Bálint gróf Emke eln. orsz. képviselő. **Groisz Gusztáv dr.,** egy. ny. ny. r. tanár.
Csiky Viktor dr., egy. ny. r. tanár. **Lönhardt Ferencz,** v. b. t. t., erd. r. k. püspök.
Éjszaky Károly, a M. Á. V. kol. üzletv. **Rákosi Jenő,** a bpesti Otthon eln.
Fekete Gábor, a kol. kir. tábla elnöke. **Szász Domokos,** erd. ev. ref. püspök.

— **Az „Itthon"** báljára ablak- és karzatjegyeket elő lehet jegyezni a lapok szerkesztőségeinél, Palóczy Lajos gyógyszertárában, Széky Miklós pénztárnoknál és Nagy Gábor ellenőrnél.

— **Az „Itthon"** báljára szóló meghivók egy része tegnap tétetett postára. A meghivók ma és holnap mind postára lesznek adva, ugy, hogy vasárnap mind rendeltetési helyükre jutnak.

— **Főurak mualtsága.** Főuri mulatság volt tegnap este Kolozsváron br. Wesselényi Béla vendégszerető házánál. A mulatságon résztvettek az arisztokrácziából mintegy ötvenen. Az estély igen vidám volt, s a jelenlevők a reggeli órákig a legkitünőbben mulattak.

— **Az E. M. K. E.-álarczosbál** nyers jövedelme 3090 frt 70 kr volt. Ebből a költségek levonásával megmaradt tiszta jövedelemül 1907 frt 79 kr. A roccocó-csoportozat ismetlése a szinházi segély-egylet javára nem hétfőn lesz, a mint azt lapunk tegnapi számában irtuk, hanem kedden. Az elhalasztás azért történt, mert hétfőn a Dorothea-egyesület bálja van. Igy a csoportozat próbája is kedden délelőtt lesz a szinházban. Kérjük a roccocó-menetben részt vett hölgyeket és urakat, hogy ezt a változást tudomásul venni sziveskedjenek

— **Köszönetnyilvánitás.** Van szerencsém a rendező bizottság, illetve a választmány nevében hálás köszönetemet nyilvánitani mindazon hölgyeknek és uraknak, a kik az Emke álarczos bál sikeréhez közremüködésökkel hozzájárulni sziveskedtek. Különösen fogadják köszönetemet a rococo-menetben részt vett hölgyek és urak. Kolozsvárt 1894. február 14-én. Özvegy báró Bánffy Zoltánné — Teleki Erzsébet grófnő. Egyszersmind a rococo-menetben részt vett hölgyek névsora hiányosan közöltetvén a rendező bizottság közzéteszi a névsort: Bánffy Anna bárónő, Baintner Hugóné, Béldi Emma grófnő, Bethlen Tima grófnő, Bethlen Mari grófnő, Bogyó Margit, Balogh Ilona, Bus Erzsi, Csiky növérek, Csernyánszky Ella, Cziriák Mariska, Deák Albertné, Fekete Béláné, Gyárfás Rózsika, Gál Emma, Hirschfeld Eliz és Kamilla, Horváth Helanie, Jósika Valeria bárónő, Jósika Betta bárónő, Kuti Irénke, Kemény Jolán bárónő, Lázár Gáborné, Lázár Matild (Sármás), Mendl Gizella Mentovich Gyuláné, Merza Lajosné, Mikes Rosalie bárónő, Molnár Ilona, Ováry Ilona, Pisztory Irén, Petki Mariska, Reinbold növérek, Splényi Mária bárónő, Schandl növérek, Szabó Dénesné, Szigethy Izabella, Schilling Lenka és Irén, Theil Albertné, Triangi Elise grófnő, Vikol növérek, Weisz Miksáné, Weisz Irén, Wesselényi Ilona bárónő, Zeyk Ágnes, Zeyk Cecil.

— **Az iparos-egylet bálja.** A holnapi estvét a farsangból Kolozsvártt az iparos-egylet foglalta le magának. A holnapi mulatságot közül bizonyára egysem fogja megközeliteni az iparos-egylet bálját. Polgárságunk körében nagy az érdeklődés s igy a bál sikerét már előre is megjósolhatják.

— **Havazás.** Tegnap d. u. elkezdett havazni s a fehér hópelyhek az alkonyat leszálltával mind nagyobb darabokban és sürübben omlottak, beteritve mezőt, várost, mindent. A havazással kapcsolatban metsző szél fujdogál, mely felkavarta a havat s a szemébe csapta a járó-kelőknek. Ma reggelre már ismét pompás szánút keletkezett és hatalmas hó halmok jöttek létre az utczákon a hatóság tiszteletére és gyönyörüségére s a

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1895. Február 15.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Forditotta: **Amica.**

Első kötet.

I.

Ellentétek.

(Folytatás.) (4.)

Doktor Jason hangos nevetéssel végezte be a beszédét és érezte, hogy megérdemelte azt a husz fontos bankjegyet, melyet sir Adrián szerényen a kezébe csusztatott. Ennek a fashionable orvosnak a vidámság volt a sajátsága; és valóban nagyon rossz esetnek kellett annak lenni, midőn ő nem engedte meg magának a tréfát. Midőn a betegben csak három hétre való életerő volt, olyan jó kedélylyel bucsuzott el tőle, mi elég vidámitó volt a betegre, hogy a negyedik hétre is megnyujtsa az életét.

És ez a sir Adrián esete nem adott okot a szomoruságra. Gyenge test és érzékeny véralkat, olyan élet, melyet a késő aggkorig lehetett nyujtani, de mely esetleg ifjuságának a hajnalán, mint a gyertya lángja, egy pillanat alatt kialhatik.

— Anyám, ad már valahára egy csésze teát? kérdé Valentin türelmetlenül. Éhes és szomjas vagyok.

— Édes fiam, minden készen van a számodra.

Valentin a teritett asztalra nézett, mielőtt leült, aztán a csengettyühöz ment és hatalmasan csengetett.

— Azok az ostobák mindig elfelejtik a cognákot, — mondá, a mint a székre ült. Fogadom, hogy ha közzülök valamelyik hét órai nyeregben való ülés után jönne haza, valami erősebbre volna szüksége a teánál.

— Édes Valentinom, meg vagyok győződve, hogy nagyon rossz szokás a teádat pálinkával mérgezni meg, — mondá lady Belfield.

— Anyám, kiméljen meg a szokott prédikációtól. Sokkal rosszabb szokás a maga leczkéztetése valahányszor egy kanálnyi pálinkát töltök a teámba. Ezzel azt éri el, hogy vadászat után egyenesen az öltöző szobámba megyek, hogy a lábaimat egy székre feltéve egy pohárnyi erős groggot élvezhetek, a nélkül, hogy valaki mértékletességet papoljon a fülembe.

Valentin te tudod, hogy szeretem, ha itt vagy, — mondá az anyja, finom kezét a fia durva kezére téve és kimondhatatlan gyöngédséggel nézve rá.

— Ám legyen, de abban az esetben kiméljen meg a prédikációitól, a miért egy kis hason szenvi adag cognakot használok.

A legény egy kis üveg cognakot hozott és Belfield ur félig megtöltötte abból a csészéjét, mielőtt az anyja a teát bele töltötte volna. Az asztal bőven el volt látva különféle tea süteményekkel, szardiniás zzeletekkel és arany szinü tekercsekbe rendezett libamáj pástétomokkal, melyeket Belfield ur ugy kapkodott be, mintha piskotákat evő Newfoundlandi kutya lett volna.

Az anyja élvezettel nézte, hogy a fiának olyan jó étvágya volt s derült kedélylyel szürcsölte a teáját, ámbár a Valentini csészéjében levő pálinkának a szaga szintebeteggé tette.

Ezek a vadászat után való teázások nagyon kedvesek voltak előtte. Az alacson asztal mellett a két fia között ülni, az étkezés felett hosszasan időzni napjainak a legkellemesebb időtöltése volt. Ő nem kivánt nagyobb élvezetet

Az estéi gyakran voltak magányosak, mert Valentini gyülölte a helyhez kötött foglalatosságot és mindenféle szellemi munkát, és ebéd után rendesen és rögtön a tekéző szobába vitte a testvérét. Ha férfi vendégek voltak a háznál a kikkel Valentin játszhatott, akkor Adrián gyakran maradt az anyjával a szalonban; de mindig készen állott a testvére hivására. A fiatalabbiknak a befolyása az idősebbik felett csudálatos volt.

— Én azt gondolom, hogy mi Jákobhoz és Ézsauhoz hasonlitunk és hogy atyám a halálos ágyán meghagyta, hogy az idősebbik szolgálja a fiatalabbikat — mondá Adrián. És én csak a rendeltetésemet teljesitem.

Az anyja sohajtott és megadta magát a sorsnak.

Ő oly hosszasan élt azokért és azokban, hogy a saját kivánságai vagy a személyes tetszései szinte megszüntek. A házban, istállokban, kertekben és parkban és a farmban minden a testvérek tetszése szerint volt rendezve és kormányozva, ámbár a háznak és közvetlen környezetének lady Belfield volt élet hósszíglan való tulajdonosa.

Valahogy majdnem észrevétlnnül ugy történt, hogy mindenben a minek ő volt az urnője, a fiatalabbik fiának a tetszése uralkodott az idősebbiké felett. Adrián sokkal büszkébb volt, mint hogy a testvére tulsulylyal biró befolyása ellen küzdjön.

— Édes anyám, ez a hely a magáé. A határozás az anyám dolga — szokta volt mondani, midőn Valentin hevesen tartotta fel a saját véleményét, gunyos kicsinyléssel illetve mindenkinek az eszméit, ugy bánva az épitészekkel és mükertészekkel, mint ha a természet olyan világosan ostobáknak bélyegezte volna őket, hogy csupa képmutatás volna az észt és józan értelmet megillető tisztelettel bánni velük. „Édes jó anyám, maga határozzon" — mondá Adrián, a heves vitatkozásból visszavonulva; és az eredmény ugyan az volt. Ugy történt minden, a hogy Valentin akarta.

Hogy tudott volna két szelid, engedékeny természet leigázhatatlan akarat és hatartalan önbecsérzet erejének szilárdul ellent állani?

Adriánban természetes volt, hogy a saját itéletében kételkedjék, és a saját képességét kicsinyelje; de Valentin a bölcsöjétől kezdve hitt és bizott enmagában, már a szoptató dajkájával szembe hatalmaskodott, és a környezete felett azóta mindig uralkodott.

A háznép szencséjére, esztétikai szempontból a Belfield ur izlése jobb volt a természeténél; az itélőtehetsége egészségesebb volt az erkölcsiségénél.

Ha tévedett, inkább az erő mint a gyengeség rovására történt az; ő mindenben a fényest és feltünőt kedvelte, a nagy hatásokat, merész vonalokat, élénk szinezeteket szerette. Voltak akik az első látásra megrázkodtak a Belfield ur teke-szobájától, mely a fekete tölgy burkolat felett levő skárlát szinü függönyeivel, fekete és arany japáni diszleteivel, Roueni porczelánjával és Nápolyi rezével oly bizart képet nyujtott — voltak a kik azt állitották, hogy Belfield ur a legrosszabbul öltözött fiatal ember Londonban — de viszont királyi akadémikusok bámulták a szobája berendezését és az asszonyoknak tetszett az öltözete, mert festői volt.

— A festői öltözetü férfi okvetetlenül betyár, — mondá Simper ur, aki inkább meghalt volna mint hogy egy negyedrész czentiméterrel keskenyebb vagy szélesebb karimáju kalapot viseljen mint a Walesi herczeg; — „Az a férfi a ki megkülönbözteti magát a többi férfiaktól — nem gentleman. A gentleman kerüli a feltünést."

Lehet, hogy Belfield Valentin inkább kihivta a feltünést, mint hogy azt kereste volna. Ő a saját tetszése szerint öltözött, a haját hosszan vagy röviden viselte, a hogy a szeszélye hozta magával, az idény derekán alacsony kalapot viselt Bond utczában, és megvetéssel utasitotta vissza azoknak a véleményét, kik megjegyzést tettek reá. Ruháit a saját izlése szerint szabatta, soha sem történt meg vele, hogy szabójának a véleményét elfogadja, még a Westendi szabónak azon érvelése sem hatott reá, hogy Sir az ilyn szabásu ruhát én viselem.

Az izléssel és szeszélylyel biró férfit a többi férfiak rendesen bámulják. Belfield ur a Trinityben egy kis arisztokratikus körnek volt a központja; az ő szobái az egyetemen a legjobb születésü és legszilajabb ifjaknak volt a kedvencz menedékhelyé. Felesleges mondani, hogy ő nem tanult, nem járt a templomba és a kollegium törvényei ellen másképpen is vétett; hogy a tanárok és a privát tanitók türelmét kifárasztotta és hogy első rendü tehetségeknek a hirével sikerült megát a tanulók között a legalsóbb fokra helyezni. A hatalmas halottak árnyai nem befolyásolták — Baconra, vagy Newtonra, Byronra, vagy Macanlayra, Whewellre, vagy Thackerayre semmit sem adott, — ő követte a saját tetszését, ivott, korhelykedett, kártyátott, a késő órákban dorbézolt és rakonczátlankodott, megbántva a hatóságokat, a csapos leányokkall szépelegve, megsértve minden törvényt és minden szabályt! Ő az anyja ámbitióját megcsalta és annak tetemes költségébe került. A belfieldi apátságba való visszatérése, a cambridgei iparosok számlái és az ügyvédek levelei sürü érkezésének volt a hirnöke.

(Folytatása köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

közlekedés megakasztására. A nagy mérvü havazásból nagymérvü olvadások is lesznek s ha gyorsan fog az olvadás beállani, árviz veszedelmeknek nézhetünk elébe.

— **Szinház.** Sohasem tudtuk elképzelni magunknak, hogy mi tetszhetik annyira a budapestieknek ebben „A papafeleségé“ cz. bohózatban, hogy ezt oly sokszor szinrehozzák a népszinházban, mig nálunk mindössze kétszer került az idei szezonban szinre, akkor is az egyik alkalommal csak szükségből, minden előzetes tudósitás nélkül előrántva. Most aztán, hogy nálunk is Küry Klára mutatta be a „Papa feleségé“-nek szerepét, hát megkaptuk a felvilágositást. Nálunk Küry Klára (Anna) szerepét Tárnoky Gizella játszotta, s mivel énekelni is kell ebben a szerepben, hát az énekszámokat elénekelte Siposs Etelka (Gabrielle), ily naiv módon osztván meg az egy szerepet két részre. Különben a szerep sokkal inkább drámai (naiva), semmint énekes s e szerepben Küry Klára tehetségének uj oldalát mutatta be. Bizonyos, hogy Küry Klára ezen szerepében is nem annyira kiszámitott s elvont tapasztalat és tanulmány alapján kidolgozott alakitást nyujtott, mint inkább a veleszületett tehetségeit vetette latba, de ez teljesen pótolta amazt, sőt épen ez a veleszületett, senki mástól nem utánozható eredetiség az, a mi Küry Klára játékának utólérhetetlen bájt kölcsönöz s még a kompozicióban sem hagy hátra kivánni valót. Mert — ha szabad ez összehasonlitással élnem — olyan a Küry Klára alakitó müvészete, mint a Munkácsy Mihály festőmüvészetének festéket nem kimélő, bizarr iránya, melylyel a mester maga óriási sikereket ér el, de utánzói mind eltévesztik az aesthetikai szempontokat. Küry Klára merész alakitásait megtapsoljuk, de ha mások mutatnák be azokat utánzatban, minden oldalról a legnagyobb elitélésben részesülnének, mert nem volna rajtuk az, a mi őket müvészi magaslatra emeli Küry Kláránál: az eredetiségnek és egyéniségnek jóleső melege, behizelgő kedvessége. — Küry Klára mellett a tegnapi előadást illetőleg nem szabad megfeledkeznünk a Megyeri Dezső müvészi játékáról, melyben az alakitó müvészetnek épen ellenkező kitünő példáját láttuk azzal, minőnek a Küry Klára müvészetét jellemeztük. Mig ugyanis Küry Klára alakitásában az egyéni tehetség megnyilatkozása ragadott el bennünket, addig Megyeri játékában az egyéniség egészen háttérbe szorult s a tanulmány és számitás alapján a legapróbb részletekig kidolgozott ábrázolást bámultuk. Ez tette lehetségessé, hogy Megyeri az apa és fiunak homlokegyenest ellentétes jellemét egy személyben, szinte a felismerhetetlenségig másnak tüntette fel, annyira más és más szinekkel rajzolta meg — a legfinomabb árnyalatokig s a legapróbb mozdulatokig — ennek is annak is arczképét. — Egy inczidens a tegnapi előadáson is történt. Florestanné (Küry Klára) pezsgőtől gajdos állapotában fejéhez vágott a sávai herczegnek (Góth) egy pezsgős poharat. A vékony, éles üvegből készült pezsgős poharak könnyen törnek. de ép oly könnyen karczolnak. Góthnak is megkarczolta a halántékát, melyről vér kezdett folyni. Góthot ez nem vette ki a sodrából s minthogy ugyis egy bakklövést követett el s épen e miatt töprengett, hát ügyesen rögtönözte szerepébe: Jól tette asszonyom, hogy betörte a fejemet, mert megérdemeltem. De bizonyos, hogy Küry Klára k. a. mostani három vendégszereplésével kellemesebb és tartósabb emléket hagyott hátra a kolozsvári közönség emlékezetében, mint Góth Sándornak a homlokán. S csak örülni fog ez a közönség, ha Küry Klárát — fél igéretéhez képest — márcziusban ismét látandja szinpadunkon.

— **Meghivó.** Az orvosbál rendező bizottságát van szerencsém febr. 16-án délutáni 3 órára a mentő-egylet helyiségében záró gyülésre meghivni, Feldheim Béla.

— **A kolozsvári angol társalgó kör** évi közgyülését f. hó 14-én este 7 órakor tartotta meg az Angol-királyné“ vendéglőben nagy érdeklődés mellett. Jelen voltak a tagok közül: Ajtai K. Albert, dr. Akoncz Károly, dr. Brassai Samuel, Boros György, Friedländer Gyula, Gálfi Lőrincz, Hindy Árpád, dr. Mezei Sándor, Kovács János, dr. Nagy Károly, Péterfy Dénes, Szathmári Elek, Székely Miklós. Mint vendégek: Hindy Árpádné, Ferencz József püspök, Walton Ede és dr. Friedländer (Deésről). Kovács János elnök megnyitó beszédében széprn emlékezett meg dr. Felméri Lajosról, ki a kör alapitása óta, annak egyik legbuzgóbb tagja volt, s hogy mennyire szerette az angol irodalmat, az angol szellemet. A körnek 21 rendes és 11 olvasó tagja volt. A könyvtárból, mely 2000-nél több kötetből áll, a mult évben 567 kötetet vettek ki. A jelen évre is megrendeltetett a Contenporary Reviu Qáarterly Review és ezeken kivül dr. Brassai Sámuel járatja a Nineteentt Centuryt, a miért a közgyülés köszönetet szavazott. Széky Miklós pénztárnok jelentése szerint a pénztár kedvező állapotban lévén elhatároztatott a folyó iratok beköttetése. Hivatalnokok választása megejtetvén, elnök lett: Kovács János, titkár Cálfi Lőrincz, pénztárnok és könyvtárnok Széky Miklós. Választmányi tagok: Dr. Brassai Sámuel, Hindy Árpád, Péterfi Dénes és Szatmáry Elek. Kellemes estélyt érdekessé tette a Kovács János szavalata, ki Poe Edgár költeményét a Hollót nagy hatással adta elő. A jelen voltaknak alkalmuk volt megismerkedni az angolok nemzeti ételével, az ugy nevezett Plum-puddinggal is. Ugyanis Captain W. J. Annesley ki jan. végén Kolozsvárt volt, Londonból szives üdvözlete mellet Plum-puddingot és Mincepiehoz valót küldött a közgyülésre. Számos toast volt a hivatalnokokra és vendégekre. Különösen Brassai bácsi a „Golly good old Fellow“ résszesült nagy óvátóban. Ferencz József püspök toasztjában kivánta, hogy az angol szellemet magyar szellemben terjeszsze a kör s avval végezte, hogy a körnek rendes tagja lett. Ugy szintén Walton Ede is. A könyvtár használatát 4 frt tagsági dij mellett ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Katalógus Széky Miklósnál kapható.

— **A vármegyék mozgalma.** Ily czim alatt lapunk tegnapi valamint a mai számában közölt vezérczikk irója a czikk kiszedése után nyert ujabb értesülései szerint nehány téves ténybeli adatot következőkben igazit helyre. A czikkben ugyanis az állittatik, hogyy Szebenvármegye törvényhatósága feliratot intéz az országgyüléshez, s annak pártolása végett kereste meg a társtörvényhatóságokat és továbbá, hogy a kérdés nemsokára Kolozsvármegye közgyülése elé kerül. A kérdés tényleg igy áll: Szebenvármegye tisztikarának szóban forgó átirata egyelőre nem azt czélozza, hogy felirat intéztessék az országyüléshez, hanem hogy minden vármegye tisztikara küldjön megbizottat egy Budapesten tartandó s Pestvármegye tisztviselői kara által rendezendő vármegyei nagy értekezletre, a mely értekezlet fog azután feliratot intézni az országgyüléshez. E kérdés nem fog a vármegye közgyülése elé kerülni, mert csak is vármegyénk tiszti kara tárgyalta, még pedig oly értelemben, hogy annak idején, mikor e tárgyban Pestvármegye a konferenciát egybehivja, arra Kolozsvármegye tisztikara is felküldi a maga megbizottját.

— **Tüzjelző állomások Kolozsvárt.** Tüzjelző telefon állomások létesitését inditványozta a kolozsvári önk. tüzoltó egylet egyik tisztviselője. Ily állomások létesitése azért fontos, mert ma már kevés utczája látható a tüzoltó őrtoronyból a városnak. Ez állomásokat az állami telefon hálózatban óhajtja létesittetni. Ezeket azonban felkérendőnek tartja arra nézve, hogy a kapcsolásokat a tüzőrséggel gyorsabban létesitsék, mert a mostani lassu kapcsolás mellett beéghet egy pár ház, mig a jelentőt szóhoz jutni engedik. Ilyen tüzjelző telefon állomások létesitését az egylet minden megterhelése nélkül ugy javasolja, hogy a város részek utcza sarkain levő házak vagy üzletek tulajdonosai, kiknek telefon állomásuk van, önkéntesen vállalkoznának egy:

Tüzjelző Telefon állomás

felirattal ellátott tábla állandó kifüggesztésére. Ugyan-e telefon tulajdonosok közvetitnék a házuk vagy üzletük közelében keletkezett tüzről az értesitést a tüzőrséggel. Kapcsolatban ezzel még azt az önkéntes szolgálatot is teljesithetnék, hogy a más város részben felmerült tüzről telefonon vett értesitést krétával egy fekete táblára irva, az épület falára kiakasszák, hogy a városrészben lakó tüzoltók könnyü szerrel és gyoran utbaigazitást szerezhessenek a tekintetben, hogy merre vegyék az utat. Olyan fére eső részekben, — a hol telefon egyáltalán nincs — az egylet az önkéntesen vállalkozó részére eszközöljön ki 2 forint 50 kros havi bér mellett tüzjelző telefon állomást. A hol pedig ily összeget sem képesek fizetni, de a tüzjelző állomásra szükség van, ott az egyesület a maga hálózatába kapcsoljon be vezetéket. Kisebb-nagyobb vendéglői és füszerüzletek tulajdonosai mindenesetre szivesen fognak vállalkozni a tüzjelző állomással járó kezelési teendőkre, mert a környék figyelme ezáltal üzletükre összpontosul. Ez intézkedéssel redukálható volna a harangozás által történő kellemetlen riasztás is.

— **Ingyenes előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1895. évi febr. 17-én (vasárnap) délután 3 órakor a városház nagy termében rendezi XI. igyenes előadását, a melyre az iparos polgártársak és segéd munkásokat a helyi bizottság nevében meghivja: Dr. Haller Károly, elnök. Benigni Sámuel, Dr. Ferenczi Zoltán, alelnökök. Dr. Gámán József, titkár. Előadást tart: Dr. Ferenczi Zoltán: Petőfi Sándorról.

— **Időjárás.** A főváros szerdán is rendkivüli hideg reggelre virradt. Az éjszaka keményre fagyott az utczák sara és nem is olvadt föl egész nap. Nehányszor havazni is kerdett, de nagyobb hóvihar nem kerekedett. A vidéken azonban nagy havazások voltak, a melyek a közlekedést is megakadályozták. Igy Nyiregyházán a vonatok a nagy hóviharok következtében már napok óta nagy késéssel érkeznek. — Más okoknál fogva fenyegeti a veszély a forgalmat Bácsmegyében, a hol az utóbbi napokban a hótömegek gyors olvadása következtében a Béga-csatorna erősen árad és Giroda mellett a gátat is áttörte. A monarchia többi országaiban is nagy hidegek uralkodnak. Mint Koritenzából (Krajna) táviratozzák, ott tegnap emberélet is esett áldozatául az időjárás hevességének. Egy asszony megfagyott az uton, egy fiut pedig, akit megdermedve találtak az uton, csak nehezen sikerült életre hozni. Nálunk a tegnapi lágyulás után erős hóvihar keletkezett. A havazás egész éjjel tartott s ma is tart. A forgalom természetesen ismét nagyon megnehezedett.

— **Megrenditő családi tragédiáról** ad hirt a P. N. vágujhelyi levelezője. Albert István odavaló fiatal házasember, a ki virágzó üzletnek volt a tulajdonosa, kevéssel azután, hogy megházasodott. feleségével együtt elhagyta a szülüi házat, mert anyja a menyecskét nem szivelte. Annyi jövedelme nem volt, hogy két önálló háztartást fedezhetett volna s nemsokára azt látta, hogy távozása miatt a szülei az inséggel küzdenek. Megszánta beteg édesanyját, a ki egyre azt hangoztatta, hogy a fia a felesége miatt tönkre jut. Visszament a szülei házhoz, vissza vitte a feleségét is, s a torzsalkodásokat elsimitani iparkodott. Tegnap reggel eltávozot hazulról. Mig távol volt, feleségét szülei elüzték a háztól. Mikor hazatért, az édesanyja megölelte és arra kérte, hogy maradjon nála és ne hozza többé visza nejét. Albert felkereste az elüzött asszonyt. A felesége zokogva kérte hogy ne hagya el és ne vigye vissza a szülői házhoz. A fiatal férj ekkor kétségbeesett a kiegyenlitetlen viszályon. Elmene egy kereskedésbe, revolvert vásárolt s magát.

— **Botrányok Monte-Carlóban.** Monte-Carlóban ismét két nagy botrány történt. Mint Turinból táviratozzák, Leblancné, egy gazdag algiri földbirtokos özvegye, ki nehány hét alatt összes vagyonát — egy millió lirát — elvesztette, félrevonult a játszóterem egy sarkába és ott e szavakkal: Adieu mes amis! (Isten veletek barátaim); főbe lőtte magát. A szerencsétlen asszony néhány percz alatt meghalt. A másik botrány nem a játszóteremben, hanem az egyik vendéglőben történt. A nizzai „Anglais“ vendéglőben lakó Fox nevü amerikai bankár fia ugyanis táviratban arra kérte a monte-carlói rendőrséget, hogy fogja el Papalenos görög kereskedőt, mert az tőle 250.000 frankot ellopott. A rendőrség el is fogta Papalenost, de a pénzből már nem találtak nála egy frankot sem, mert Papalenos megérkezte napján az egész összeget elvesztette a roulette-n.

— **Schneller tanár bucsuja.** Pozsonyból vesszük az értesitést, hogy a kolozsvári egyetem tanárává kinevezett Schneller István, volt theológiai igazgató tiszteletére bucsulakomát rendezett az evangélikus theologia-akademia tanári kara. A Palugyay-fogadó termében nagy számban jelentek meg a bucsuzó tanár tisztelői. Lelkes beszédet intéztek az ünnepelthez, aki válaszában több nagyfontosságu tanügyi kérdést érintett s a többi közt a népiskolai tandij eltörléséért szállt sikra.

— **A Gascogne utja.** A New-York Herald tudósitója eléje utazott a Gascognenak és meginterviewolta az utasokat, akik elbeszélték, hogy nehány nappal a vihar előtt a mely a Gascognet utközben elérte, a csavar eltörött s a Gascogne csak lassan haladhatott előre. A kapitány jelentése szerint pedig az utasok is bátran viselkedtek. A veszteglés három első napja alatt vigan voltak, tánczoltak és zenéltek. Nyegyednapon közösen imádságokat kezdtek tartani. Nagyon deprimálta a hajó közönségét az a hir, amelyet egy velük szembejövő bárka hozott, meg hogy az „Elbe“ elsülyedt. Az egész idő alatt csak-egyszer zárták össze a közönséget a kajütbe.

— **Kerékpározó papok.** Most, mikor a kerékpározás oly általános divatu sport, hogy külföldön, különösen pedig Párisban még a nők is napról-napra nagyobb számban hódolnak neki, a katholikus rituskongregáczió fölvetette a kérdést, vajjon meg engedheti-e az egyház hogy a papi rendhez tartozók is résztvegyenek a kerékpározás világias mulatságában? A kérdést igenlőleg döntötték el és hivatalosan kimondták, hogy az egyház hagyományos szokásait a legkevésbé sem sérti, ha egy-egy szolgája kerékpárra ül. Tudnivaló különben, hogy már eddig is akadtak papok, akik szembeszállva minden előitélettel, nem tagadták meg maguktól ennek a testedző sportnak a gyakorlását. Igy monsignore Carlo Pasquinelli, a bécsi keleti akadémia tanára és pápai kamarás birja az osztrák metropolisban szükséges rendőrségi engedélyt a kerékpározásra és egyik bécsi biczikli-klub rendes tagja. A monsignore a klub versenyein mindig kiváló kerékpárosnak bizonyult.

— **A beteg herczegprimás.** Vaszary Kolozs herczegprimás egészségi állapota változatlan. Még mindig szobában kell maradnia és a mig a hideg idő tart, nem is mehet szabad levegőre. Látogatókat egyáltalában nem fogadhat. A tegnapi hatvanegyedik születésenapja alkalmából érkezett üdvözletekről titkára, dr: Kohl Medárd értesitette. Táviratban sok üdvözlet jött a püspöktől és Rómából is.

— **Virchow a szérumról,** Virchow, a világhirü berlini tudós orvostanár, a Neues Wiener Tagblatt egy munkatársa előtt nagy ismeréssel nyilatkozot Behring diftériás gyógyitó szérumáról. Virchow a szert kitünőnek mondotta.

— **Natália Belgrádban.** Sándor szerb királynak talán mégis sikerül rábirni anyját arra, hogy ha nem is állandóan, de rövid időre vissza térjen Belgrádba. Egy ottani táviratunk szerint Natália csak azért nem akar állandóan Szerbiában maradni, nehogy Milánnak alkalma legyen — hasonlót cselekedni. — A szép ex-királyné különben még mindig javában politizál. A Keleti Értesitőnek egy belgrádi távirata szerint Natália levelet intézett Bruics tábornokhoz, a melyben közli vele, hogy Sándor király hajlandó volna a radikálisokkal kibékülni, ha azok bizonyos, a király által felállitandó feltételelek elfogadnának. A fiatal király trónralépésének napját Biarritzban fogja tölteni.

— **A Vigszinház megnyitó darabjai.** A budapesti Vigszinház igazgatói már megrendelték a két első darabot, a melyekkel 1896. május havában a szinházat megnyitják. Száz—száz arany tiszteletdijat ajánlottak fel ugyanis Dóczi Lajosnak és Herczeg Ferencznek egy-egy vigjátékért, a melyeket a szerzők 1895, októberig 1-ig tartoznak Váradi Antalnak átadni. Ezenfelül a Vigszinház legközelebb ezerforintos pályadijat tüz ki egy egész estét belőltő vigjátékra, szintén október 1-én lejáró határidővel. A Vigszinház különben, mint halljuk, még megnyilása előtt hivatalosan Kisfaludy-szinházra változtatja a nevét.

— **Ritka magas tiszteletdij.** Tolsztoj Leo grófnak még meg sem jelent nyomtatásban legujabb müve: „Az ur és a munkás“ és már is akadt amerikai kiadó, a ki a grófnak a regény közlésének átengedéseért minden betüért négyforintot ajánlott fel Miután e könyv 35 ezer betüből áll, tehát ez a tiszteletdij 140 ezer forint volna. Ily mesés tiszteletdijat még talán mi nálunk sem fizetnek a kiadók az irónak. Érdekes, hogy Tolsztoj ez ajánlatot — viszautasitotta.

— **A bécsi ügyvéd gyilkossága.** A bécsi rendőrség ujabb adatot talált Eichinger ellen. Megtalálta ugyanis azt az aranylánczot és tüt, a mely január hónap 15-én vagy 16-án Rothziegel szobájából eltünt. A két elveszett ékszer magtalálásának fontossága — mint bécsből irják, abban rejlik, hogy a rendőrség azok ellopásával Eichingert gyanusitja. Hamiák és Friedländer-féle zálogház ma az ékszerek ügyében jelentkezett a rendőrségnél és elmondta, hogy a mult hónap 17-én délután egy és fél órakor egy ismeretlen ember bement a zálcgházba és a két zálogtárgyat huszonkét forintért eladta. Hamiák csupán arra emlékszik, hogy az ismeretlen körülbelül harmincz éves, fekete szakállas ember volt. A rendőrség Hamiáknak és Friedländernek megmutatta Eichinger arczképét, de azok nem ismertek reá, mert a kép még Eichinger ifju korából való. Az is hátráltatta a felismerést, hogy Eichinger az arczképen katonaruhában van. Érdekes hogy a tüt és a lánczot január 17-én zálogositotta el az ismeretlen ember, tehát éppen ama napon, a melyen Eichinger minden ok nélkül elmaradt az irodából. Rothziger lakásán ma ismét vizsgálatot tartott a rendőrség.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

A belügyminiszter párbaja.

Budapest febr 15.

Az egyházpolitikai viták során történt, hogy Perczel Dezső képviselőházi alelnök, egy személyét érintő beszéd miatt pisztolypárbajt vivott Szapáry László gróf országgyülési képviselővel.

A párbajozók biróság elé kerültek, de mert Perczelt időközben a király belügyminiszternek nevezte ki, valószinűnek látszott, hogy a pört törölni fogják (abolitio).

A törvényszéket és a kir. főügyészséget ma értesitette az igazságügyminiszter a megtörtént a pertőrlésről, hogy: „a király február hó 6-án kelt elhatározásával a Perczel Dezső és gróf Szapári László ellen folyamatban levő **bünvádi eljárást megszüntetni** méltóztatott.“ Ehez képest az április 24-ére kitüzött végtárgyalás elmarad.

Országgyülés.

Budapast, febr. 15.

A képviselőházban ma folytatták a pénzügyi tárcza költségvetését.

Felszólaltak Boross Béni, Horánszky Nándor és Helfy Ignácz.

Lukács László miniszter válaszolt.

A függetlenségi pártból.

Budapest, febr. 15.

A függetlenségi párt tegnap népes értekezletet tartott Justh Gyula elnöklete alatt.

Az értekezlet tárgya volt a párt ujjászervezése az egész országban.

Sokan azt kivánták, hogy a párt azonnal hozzon határozatot.

Justh Gyula látván, hogy szavazás esetén leszavazzák, hirtelen berekesztette az értekezletet.

Péntekre, az az mára ujabb értekezlet hivott egybe ugyane tárgyban.

Albrecht főherczeg betegsége.

Arco, febr. 15.

Albrecht főherczeg betegségében csekély javulás állott be.

Láza némileg csökkent.

Az éjszakát elég jól töltötte.

Az erdélyi dézsma-kárpótlás.

Budapest, febr. 15.

Az erdélyi dézsma kárpótlásról szóló javaslatot ma vizsgálta át az illetékes bizottság Szlávy József elnöklete alatt. Most már legközelebb szentesités alá terjesztik.

Főherczegi keresztelő.

Budapest, febr. 15.

Ma délelőtt 11 órakor keresztelték meg Palában Károly István főherczeg újszülött fiát, a ki Vilmos, Ferencz, József, Károly nevet kapott.

Tanitók a belügyminiszternél.

Budapest, febr. 15.

A hazai tanitók országos bizottságának egy tizenöt tagból álló küldöttsége tisztelgett tegnap Somlyay József elnök vezetése alatt Perczel Dezső belügyminiszternél, hogy megköszönje neki azon kitüntető figyelmet, melyet a miniszter a tanitóság irányában akkor tanusitott, s mikor programmbeszédében őket **polgári anyakönyvek vezetésére nemcsak alkalmatosnak**, de egyes vidékeken **nélkülözhetetleneknek** is mondotta.

A miniszter szivesen fogadta a küldöttséget, **kijelentette** azonban, hogy távol áll tőle az a **szándék**, hogy e fontos megbizást **a felekezeti tanitóságra is kiterjessze**. Ő, ha a kultuszminiszterrel e tekintetben megegyezésre jut, csakis az **állami és községi tanitókat** szándékozik — ezekkel is csak kivételesen — e fontos misszióval megbiz. Biztositotta különben a küldöttséget, hogy ő a tanitóság érdekeit, a hol erre alkalma nyilik, mindenkor készséggel fogja támogatni.

Érdekes sajtóügyi epizód.

Budapest, febr. 15.

A budapesti vádhatóság tudvalevőleg több sajtópőrt inditott a „Népszava“ czimü munkáslap intézői ellen, ama röpiratok miatt, melyeket mint izgató tartalmuakat a vidéki hatóságok legutób lefoglaltak. Legérdekesebb e sajtópörök közt az, melyben most terjesztette be Kozma Sándor főügyész a vádlevelet s arra a törvényszék márczius 21-ét tüzte ki tárgyalási határnapul. E sajtópőrnek egy verses nyomtatvány a tárgya, melynek szerzője, Kresser Frigyes dr. Nagyszebenben már évek előtt meghalt, a ki helyett most a fokoztos felelősség elvénél fogva a „Népszava“ kiadóját, Wankó Károlyt akarják törvény elé állitani.

Ennek a főtárgyalásnak azonban most egy rendkivül érdekes folyamodás vágott elébe, melyet Pollák Illés dr. védő adott be s a melynek rövid tartalma a következő: A kérvény szerint a szóban forgó nyomtatvány tartalma már egy izben képezte sajtóeljárás tárgyát, a mennyiben a röpirat első megjelenésekor szerzője, Kresser Frigyes dr. a marosvásárhelyi sajtóbiróság előtt pőrbe fogatván, az esetet letárgyalák, még pedig ugy, hogy az esküdtszék Kresser doktort nem vétkesnek nyilvánitotta, minélfogva a törvényszék felmentő itéletet hozott.

Igy Pollák Illés védő most kifogást emel az actorátus ellen s az oknál fogva aziránt is, hogy ott nem lehet helye a fokozatos felelősségnek, ahol már felelősségre vonták a szerzőt. Mert a már egyszer nem tilos tartalmunak itélt nyomtatvány utánnyomása nem lehet tiltott cselekedet, s ilyent nem lehet ujabb eljárás alá vonni. A sajtóbiróság legközelebb fog e tárgyban határozni, s valószinü, hogy az eljárást beszünteti.

NEMZETI SZINHÁZ.
Kolozsvárt, 1895. szombat, február hó 16-án.
E. Kovács Gyula mint vendég:
III. RICHARD.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Sz. **225**—1895. 113. (1—3)

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város Árvaszéke által ezennel közhirré tétetik, hogy Kolozsvárt elhalt Korbuly Gergely hagyatékához tartozott következő ingatlanok:

1.) A kolozsvári 3706. sz. tjkvben A † 4. r. 2761/1—2761/2. hrsz. a. foglalt, London-utczában 9. szám alatt fekvő házas-telek 10,000 frt.

2.) A kolozsvári 3706. sz. tjkvben A † 5. r. 7533. hrsz. a., a kolozsvári 4311. sz. tjkvben A † 1., 2. rend. 7534. hrsz. a. foglalt kaszáló a Nagy-Morgó dülőben 4000 frt kikiáltási ár mellett — nyilvános árverésen — elfognak adatni, s annak az Árvaszék hivatali helyiségében leendő foganatositására **1895. évi február hó 25-ik napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki.

Árverési feltételek árverező biztos Vikol Kálmán árvaszéki ülnök urnál (Belkirály-utcza 15. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Árvaszékének 1895. évi február hó 9-én tartott üléséből.

Losonczy,
árvaszéki elnök.

Kolozsvármegye kolozsvári járási főszolgabiró.

Sz. **471**—1895. 109. (2—2)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye kolzsvári járásba kebelezett **bonczhidai körjegyzőség,** mely Bonczhida és Válaszut községeket foglalja magában, a körjegyző elhalálozása folytán üresedésbe jövén, ezen állomásnak választás utján való betöltésére pályázatot nyitok.

A körjegyzői állomás évi 400 frt fizetés, 60 frt lakás, 136 frt mellékjárulék és 150 frt irnoki fizetéssel van javadalmazva.

Pályázni kivánókat felhivom, hogy az 1886. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi február hava 26-áig** adják be.

A választást **folyó hó 28-án** — Bonczhidán ... nem csak a határidőben tört... jegyzői irodában fogom megtartani. ... és Török Árpád ... tozás, hanem ... a kör-
A kol... vezetttése;
Roheim N... kolozsvári járás főszolgabirójától.

Kolozsvártt, 1895. évi február hó 7-én.

HATFALUDY MOR,
főszolgabiró.

Sz. **172**—1895. v. k. 110. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbiróságnak 1892. évi 11952. sz. végzése folytán Dobál Antal ügyvéd által képviselt Kolozsvári kisegitő takarékpénztár felperes részére Gróf Bethlen Róza alperes ellen 330 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 358 frtra becsült ingóságokra az idézett kir. járásbiróság 296—1895. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelései erejéig is, a mennyiben kielégitési jogot nyertek volna, Kolozsvárt, Belmagyar-utcza 49. sz. alatt leendő megtartására határidőül **1895. évi márczius hó I-ső napjának délelőtti 10 órája** tüzetik ki, a mikor a biróilag lefoglalt, a kolozsvári hitelbanknak 300 frt t. s. jár., a kolozsvári takarékpénztárnak 770 forintos ügyében is felülfoglalt házi butorból álló ingóságok a legtöbbet igérőnek, készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Kolozsvártt, 1895. évi február hó 12. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
jbirósági végrehajtó.

A **Szathmáry Elek** ur háza lebontása végett kénytelen vagyok **üzlethelyiségemből kiköltözni,** mely körülmény kényszerit meglévő

nagy árúraktáromat

tetemesen leszállitott árban elárusitani.

Ez alkalmat a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom, **vászon-, fehérnemü, kész női-** és **férfi fehérnemüek** és **szőnyeg-árúk** beszerzésére.

Menyasszonyi kelengyék a legrövidebb idő alatt, eddig nem létezett olcsó árban állittatnak ki.

Ezen általános eladás folyó évi április hó I-ig tart.

A megvásárolt áruk azonnal, minden levonás nélkül fizetendők.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

teljes tisztelettel:

102. (2—x)

Stein Bertalan,
főtér, Szathmáry-ház (34. sz.)

Sz. **1250**—1894.
v. k. 111. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében Rendes Szidor jelentkezésére ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1894. évi 5520. számu végzése következtében Náthán Salamon ügyvéd által képviselt Rendes Szidor és Testvére javára Horovitz Sámuel és neje ellen 444 frt 14 kr. s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 492 frtra becsült házi butor, ruhanemü, egy varrógép stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a városi kir. járásbiróság 14760—1894. sz. végzése folytán 444 frt 14 kr. tőkekövetelés s egyéb törvényes járulékai erejéig, Kolozsvárt, Külmagyar-utcza 5. szám alatt leendő eszközlésére **1895. évi február hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1895. évi február hó 12. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir, jbirósági végrehajtó.

Sör!

A

GYÁRTELEP SÖRFŐZDE

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TEMESVÁROTT,

mely egyike az ország legversenyképesebb és legjobban berendezett ilynemü vállalatainak, ajánlja a t. fogyasztó közönségnek

kitünő minős... ...nagyságü

világos ... ...gos és sötét söreit,

hordókban és palaczkokban

és kéri a t. közönséget, hogy szükséglet esetén szives tudakozódásaival hozzá fordulni sziveskedjék.
112. (1—2)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ócska hangszerek becseréltetnek.

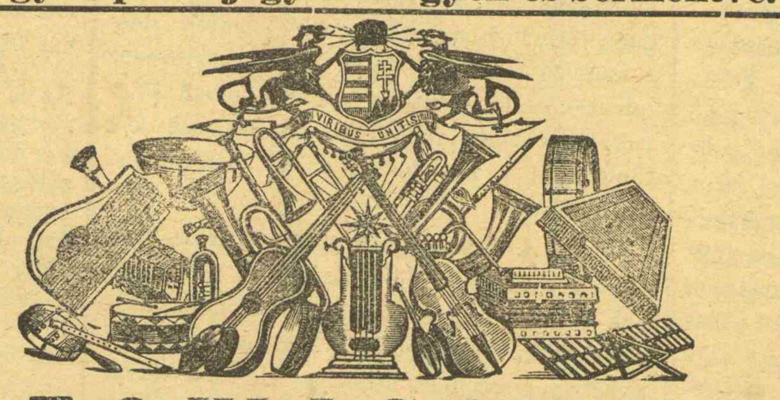

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállitó, hangszergyáros,

Budapest, Lánczhid-utcza 5. sz.

Saját gyártmányu **fuvó-, vonó-** és **ütőhangszerek,** kitünő hangu **czimbaimok** és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tüzoltói, községi és más egyesületi zenekarok felszereléséhez szükséges **fuvó-** vagy **vonó-hangszerek** a legolcsóbb árban és legelőnyösebb fizetési feltételek mellett szállittatnak.

Elpusztithatatlan erős orgoha hangu Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Hangszerek és Harmonikák javitása legolcsóbb árban eszközöltetnek.
85. (3—10)

Iskolai hegedük 3 frttól felfelé.

Községi dobok.

Rosenzweig B. és Társa

villanyos müszaki gyár nagyban, kicsinyben,

Budapest, VIII., József-körut 30—32.

Ajánlják magukat

kézi távirdák, telefonok, villámháritók, valamint **villamos világitás** berendezésére, a legmérsékeltebb árak és több évi kezesség mellett.

Ugyszintén **eladása** és **szétküldése** az **összes elektro technikai czikkeknek legolcsóbb gyári árakon.**

Mindennemü javitások elfogadtatnak.

Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.
107. (1—10)

TÜZIFA

Teljes négy köbméter. **Vágott fa teljes sulyban.**

Nem egy öl, hanem teljes négy köbméter.

Városunkban nagyon elszaporodtak a tüzifa-kereskedők, a fogyasztó közönség rovására. Jogosan panaszkodnak a vevők: „kicsiny az öl", mert csakugyan kicsiny, mivel az ölet **kereszt rakásban** kapják. Teljes négy köbmétert pedig a helyi olcsó árak mellett nem minden tüzifa-kereskedő képes kiadni.

Nagy és **kedvező** vétel engem azon kellemes helyzetbe hozott, hogy én **teljes 4 km. karok közötti** rakásban, mint a kincstári fatelepen szokásos, a következő árak mellett adhassak:

I. rendü hasáb bükkfa	**11 frt 50 kr.**	
II. „ „ „	**10 frt 50 kr.**	
Hántott cserfa . . .	**9 frt.**	

— Házhoz szállitva 1 frttal drágább. — Tüzifa-telepem az **áruraktárak** és **közuti vasut telepén van,** hol a teljes mértékről mindenki meggyőződhetik.

Tüzifa... ...elhető: KÓNYA SÁNDOR úr ... PAP ERNŐ ...megrendelhető... ...ur főtéri, PAP ERNŐ hid-utczai, PAP KRISTÓF és BOSKOVICS JÓZSEF belközép-utczai üzleteiben, valamint TELLER úr belmonostor-utczai és LUDASSI úr főtéri lottógyüjtődéiben; ugyszintén **Széchenyi-téren, a vashid melletti üzletemben.**

Házakhoz fa megrendelések felvétele végett én senkit sem küldök s kérem t. vevőimet saját érdekökben — azokat, kik mint kiküldötteim előállanak — mint csalókat, elutasitani.

Tüzifát waggon számra, mely majdnem minden nap érkezik, legolcsóbban számitom. Vágott fa bármily nagy mennyiségben mindenkor kapható. Gyors elszállitásról gondoskodva van.

A t. fogyasztó közönség becses pártfogásába magamat ajánlva

965. (14—15)

WERTHEIMER VILMOS,
SZÉCHENYI-TÉR.

A SZÉKELYFÖLDI ASVÁNYVIZEK PÁRATLANJA!

„RÉPÁTI"

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkivül dús, főleg kötött szénsav tartalma és kellemes ize folytán, **ritkitja párját a kontinensen.**

Első rangu gyógyital

emésztési és **vizelleti nehézségeknél, vese-** és **gyomorbajokban,** gyuladásos **hólyag-** és **köszvényes bántalmak** ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!

Mint a **belszervezet betegségei ellen legkellemesebb** és **leghatásosabb** s egyszersmind **legolcsóbb gyógyitó szert,** ugy is mint **páratlan élvezeti italt** a **„répáti" ásványvizet minden czéltudatos elfogulatlan ivónak** rendes használatára **lelkiismerettel ajánlhatom.**

Mindig friss töltésben kapható **Kolozsvárt** főraktáron:

Segesváry és Társai uraknál,

az ásványviz-kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.

Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:

667. (62—*)

GYÖRGY JÓZSEF,
[Háromszékmegye.] **Bodokon.** [Háromszékmegye.]

Első magyar **VARRÓGÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG** Budapesten.

Tisztviselő-telep, Szapáry- és Villám-utcza között.

Évi gyártási képesség 25.000 darab varrógép.

A hazai ipar diadalma.

Évi gyártási képesség 5000 darab kerékpár.

ADRIA VARRÓGÉPEK.

Magyarország egyetlen **varrógép-** és **kerékpárgyára** saját butorgyártással és vasöntődével.

ADRIA KERÉKPÁROK.

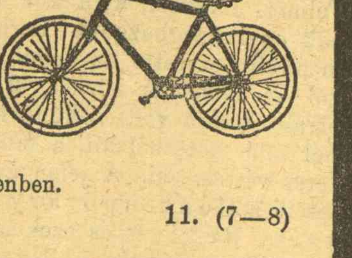

1894. évi **elsőrangu** kitüntetések:
- Elismerő okmány: Villamos munkagép kiállitásról Budapesten.
- I-ső osztályu állami érem: Országos tanszerkiállitásról Debreczenben.
- Arany érem: Lengyel nemzeti kiállitásról Lembergben.

11. (7—8)

Kapható minden elsőrangu varrógép- és kerékpár-kereskedésben.

Oly helyekről, a hol még nem találhatók, megrendelések közvetlenül a gyárhoz intézendők. — Árjegyzék kivánatra bérmentve ingyen.

Kapható: **Boér Sándor örököseinél Kolozsvárt.**

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.